

Közelebb az élethez, közelebb az ifjúsághoz!

HOGYAN KÉSZÍTSÜK ELŐ A TAGGYÜLÉSEKET?

Mintegy másfél évvel ezelőtt Várpalotán járt Szemcsaszni elvtárs, a Komszomol Központi Bizottságának titkára. Több hasznos útmutatást adott a DISZ számára. Elmondotta például, hogy a Komszomol-szervezetek milyen módszerekkel készítik elő a taggyűléseket.

Már jóelőre megvitatta a vezetőség, hogy mi legyen a taggyűlés napirendje. Amikor a napirendet a vezetőség jóváhagyta, behívták néhány Komszomol-aktivistát, akiket különböző kérdések vizsgálatával bíztak meg, többi között olyasmivel, hogy milyen a fiatalok termelési állaga, munkafegyelmé, minőségi munkája, milyen az idősebb és fiatal szakmunkások közötti viszony, milyen a munkamódszerteremtés, ennek van-e megfelelő eredménye és így tovább. A megbízott aktivisták maguk mellé vesznek 2-3 fiatal és együttesen hajtják végre

megbízásukat. Így tehát egy-egy taggyűlés előkészítésében sokszor 60-70 komszomolista is részt vesz. Amikor a brigádok befejezték munkájukat, jelentést készítenek és azt odaadják a titkárnak, aki a jelentésekből, valamint a párt, a Komszomol vezetők véleménye alapján elkészíti a beszámolót, amelyet a taggyűlés előtti napokban a vezetőség megvitát.

Természetes, hogy a taggyűlésen a komszomolisták szinte kivétel nélkül megjelennek, egyrészt azért, mert érdekli őket a beszámoló, hiszen saját életükről, munkájukról, problémáikról számol be a szervezet titkára és nem általánosságban, jelszavakban beszél, mint nálunk sok ifjúsági vezető teszi. Érdeklő a fiatalokat a taggyűlés azért is, mert közvetlenül résztvettek az előkészítésben, a problémák megoldásában és az a sok ta-

pasztalat, amit felkultattak, természetesen nem kap teljes egészében helyet a beszámolóban, s így felszólalásban igyekeznek az előadást egészíteni. Ez a munkastílus nemcsak a tagság aktivitását, hanem a vezetőség felelősségérzetét is növeli, mert a fiatalok nemcsak elmondják a problémákat, de azt is elvárják, hogy azokat a vezetőség megoldja. S ha ezt nem teszi, a komszomolisták alaposan megmossák a vezetőség fejét és harcos taggyűléseken követelik vezetőiktől, hogy javítsák meg munkamódszerüket.

Azt hiszem szükséges, hogy a mi DISZ-vezetőink is mielőbb ezzel a munkastílussal dolgozzanak és abbahagyják a szócséplést, általánosságok, frázisok ismételtgetését.

Borbély Győző
bányász, Várpalota

Igy alakult meg DISZ-szervezetünk

Amikor DISZ-titkár lettem, nem volt vezetőségünk, de még tagok is alig akadnak az alapszervezetben. Egyedül voltam aktivisták nélkül. Hetekig jártam egyik fiataltól a másikig, "beszélgettem velük és szerveztem őket. Nem az volt az első szavam, hogy „lépj be a DISZ-be”, hanem a kultúrsoport létrehozásáról beszélgettem, a tánchoz, vagy a színjátszáshoz igyekeztem a kedvüket felkelteni. Amikor már hat-

nyolc fiatal sikerült megnyernem a kultúrsoport számára, kisebb előadásokat tartottunk a falusi fiataloknak. Az előadások után sokan ott maradtak velünk és kérték, adjunk nekik is feladatokat. A kultúrsoport mellett lassanként más, komolyabb dolgokkal is kezdünk foglalkozni, de hetek teltek el, amíg olyan taggyűlést sikerült tartani, ahol már szép számban jelentek meg fiatalok. Amikor az első jól sikerült taggyűlés lezajlott és ott beszéltem a

DISZ-szervezet megalakításának fontosságáról, sok fiatal kérte felvételét szövetségünkbe. Ezzel a példával azt akartam elmondani: nem olyan könnyű a fiatalokat aktivizálni, ehhez hosszú, türelmes munka szükséges, nem pedig az, amit néhány elvtárs a vita során javasolt, hogy a „passzív” fiatalokat zárjuk ki a DISZ-ből, hiszen az én esetemben kezdetben csak „passzív” fiatalokkal volt dolgom.

Török Margit
Olasz

Amit a fiatalok várnak — és amit kapnak

En mint falusi fiatal, sokat hallottam arról, milyen lüktető élet folyik az üzemi DISZ-szervezetekben. Együtt örültem tehát a Várpalota felé robogó vonatban fiatal társaimmal, akik elhatároztuk, hogy a bányavárosba megyünk dolgozni. Falun kevesebb szórakozási lehetőségünk volt és most előre örülünk annak, hogy a munkaidő elteltével milyen sokat fogunk szórakozni. Első utunk a sporttelep felé vezetett. Jókedvünk azonban hamarosan elpárolgott, amikor az egyik sportoló ezzel a jelszóval fogadott: „Maguk nem idevalósiak és nem szakszervezeti tagok, tehát nem is futbalozhatnak.”

A DISZ-szervezetbe való átigazolásom még sokkal bonyolultabb volt, mint a sportkörbe való felvétel. Heteken keresztül kutattam, hogy ki a DISZ-szervezet titkára, amíg végre ráakadtam. De alapszervezeti élet teljesen hiányzott, több hónapon keresztül még taggyűlés

sem volt. A politikai munka, a szervezeti élet hiánya odavezetett, hogy a termelési értékekre szinte úgy kellett „csalogatni” az embereket.

Azt hiszem, hogy a vita során őszintén fel kell tárnunk azt: sokhelyütt nem az a probléma elsősorban, hogy unalmas a szervezeti élet, hanem az, hogy szervezeti életéről egyáltalán nem is beszélhetünk, hiszen ennek a legelmelebbi részei, a havi taggyűlések sincsenek megtartva. Amint értesültem, rövidesen újjáalakítjuk a vezetőségeket. Úgy gondolom, ezt az alkalmat alaposan fel kell használni arra, hogy a formális szervezeti élet helyett lüktető alapszervezeti munkát teremtsünk arra alkalmas vezetői irányításával. Ezért javaslom, hogy a fiatalok már most alaposan nézzenek szét portájukon, hogy a választások idején kit tüntessenek ki bizalmukkal.

Péntek István
Veszprém

Könyvkiállítás a Szovjet Könyv Házában

Az ünnepi könyvhét alkalmából a Szovjet Könyv Háza és a Gorkij Könyvtár a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának kiadványából könyvkiállítást rendez. A kiállítást a Szovjet Könyv Házában október 8-án, csütörtökön este 7 órakor *Rusznák István* Kossuth-díjas, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke nyitja meg.

Új családi házban

A kormányprogram megvalósulása nyomán épül, szépül Győr is. Képünkön: Szökendi Vendel sztahanovista géplakatos és családja, új kétszobás, összkomfortos házuk előtt Nagy János művezetővel beszélgetnek. Győrben a kis családi házakon kívül december 31-re új hatemeletes lakóház is elkészül a Sztálin-úton.

A könyvhét könyveiből

Megdöbbenő kép bontakozik ki előttünk, ha azt vizsgáljuk, hogyan jutott el egykor a könyv az olvasóhoz. A XVIII. század végén Csonkai drámát írt arról, hogy az is bolond, aki poétává lesz Magyarországon, mert az irodalom senkit nem érdekel. A múlt században Petőfi első verskötetét a pesti kisemberek közadakozásából kellett kiadni, Tancsics Mihály pedig dörögő fejjel, házról házra járt és így, maga árulta saját könyvét. József Attila egy-egy kötetéből 200 példány jelent meg és még az sem fogyott el. Mórta Zsigmond arról panaszkodott, hogy

Jakucs László:

A Békebarlang felfedezése

A cím után azt gondolja az ember, hogy természettudományos könyvről van szó. Ez igaz is, de nem a megszokott értelemben. Jakucs László fiatal geológus nemcsak tudományos igénnyel, hanem lélekzetelállító izgalmassággal írta meg a könyvét. A szerző nemcsak bátor barlangkutató, és jófelkészültségű szakember, hanem írói erőnyelkekkel is dicsekedhet.

A nagyszerű műnek különösen az első három fejezete bővelkedik izgalmas jelenetekben. Az olvasó is végigéli a barlang felfedezését, együtt töri a fejt a kutatókkal egy-egy váratlan akadály leküzdésének lehetőségein.

Mert akadály van bőven. Egyik helyen csak hasoncsuszva lehet átkuszni a beomlott sziklák alatt, másutt hémleeres vízen vagy derékigérő sáron kell átvergődni, majd búváruháttal kell öltönni, hogy a vízenyúló szikla alatt áthaloghassanak és a további utat szabadrá tegyék. Az életveszélyes vállalkozások bátor hősei kedvenceinké válnak s magunk is kedvet kapunk ehhez

a nehéz és felemelő kutatómunkához.

A könyv második részében (IV. fejezet) kevesebb izgalommal, de közelebb kerül a föld felé, a barlang tudományos leírását olvashatjuk, s megismerjük azt is, hogy a Békebarlang felfedezése milyen ténylegesen történt. A geológiai alaplát. A kutatásban csakúgy, mint az eredmények elemzésében a merész, fiatalos lendület párosul a tudományos alapos-sággal. A tudományos részt Kovács Istvánnak a barlang élőlényeiről, növény- és állatvilágáról szóló, „Biológiai terepszemle a Békebarlangban” című cikke egészíti ki.

A kiváló könyv harmadik részét Markó István amatőr barlangfotografus és Hollenczer Béla, a Magyar Fotó munkatársa művészi fényképfelvételei egészítik ki. A 30 szöveg közötti ábra, az 50 mélynyomású és színes tábla képekben örökíti meg a feltárás munkáját és a Békebarlang csodálatos cseppkőit. Egyetlen hibája ennek a könyvnek, hogy nagyon rövid. Amikor a végére érünk, szeretnénk még tovább olvasni.

Barta János:
Arany János

A „Nagy Magyar Írók” sorozatnak az a rendeltetése, hogy tudományos igényű, népszerű formában megírt művekben ismeresse meg multunk nagy íróit. Barta János neves irodalomtörténésznek, a debreceni egyetem tanárának Arany Jánosról szóló könyve eleget tesz ennek a feladatnak. A mű gondos munkát, a szerző nagy felkészültséget mutatja. A felszabadulás után — kisebb részlettanulmányoktól eltekintve — ez az első, marxista szemlélettel megírt összefoglaló írás Petőfi költőbarátjáról.

Új elemzésekkel, eddig kevésbé ismert, vagy félremagyarázott anyag segítségével bontakoztatja ki előttünk Arany János költészetének csodálatos szépségeit. Közismert és sokat elemzett művekről — mint a Toldi, a Buda halála, — is van új, elgondolkodtató és érdekes mondanivalója. A leg-szebb Arany-versek, elbeszélő költemények kedvesebbé válnak, ha tudjuk róluk mindazt, amit Barta János feltár.

Megismerjük az író életét, világosabbá válnak Arany János emberi magatartására és politikai álláspontjára vonatkozó is-

mereteink. Új megvilágításba kerül a költő egész pályafutása. A szerző hasznosítja a felszabadulás után elért eredményeket és kritikailag értékeli a korábbi tanulmányokat is.

Az életrajzot bővebben ismereteli, az elbeszélő költeményeket részletesen elemzi. Ez rendjén is lenne, csupán azt sajnáljuk, hogy a nagy költő balladáiról és lírai verseiről nem mond többet. Ezen a téren megelégszik az általános jellemzés-sel s egyenként még a legkiemelkedőbb költeményeket sem elemzi, legfeljebb a legremek-kebb részleteket idézi.

Arany János költészeté ha-hataltan értéke a magyar kultúrának s hogy megismerkedjünk ennek a költészettel kiadhatatlan szépségeivel, ahhoz jó kalauz Barta János monográfiája.

Li Csen Von:

Korea

rövid újkori történe

Az elmúlt években Korea népe hősi küzdelmet vívott az idegen betolakodók ellen, s ez a honvédő küzdelem Koreára irányította az érdeklődést. Nem csak azt szeretnénk tudni, hogy milyenek ma, hanem az is érdekel, hogyan éltek a múltban.

Li Csen Von koreai történet-író könyve a múlt század második felétől, „Korea megnívásá-tól” a második világháborúig ismeret meg Korea történetével. Ebben az időszakban megszűnt Korea elzártága, a feudális viszonyokat megbontotta a kapitalizmus. Amerikai és japán hódítók gonosz uralmától élnyldött a koreai nép. Erevik lázadás a másikat éri az elnyomók ellen. Li Csen Von könyve leleplezi a külföldiek galád uralmát s büszke öntudattal ír az ellenállásról. A régi japán és nyugati szerzők koholmányaival szemben marxista szemlélettel tárja fel Korea történelmének legújabb szakaszát, beleágyazza az ország történetét a nemzetközi politika fejlődésébe.

A magyar olvasók számára minden új ebben az értékes könyvben. Eppen ezért hasznos útbaigazítást ad számunkra M. P. Kim szovjet történész bevezetője, amely megvilágítja a mű jelentőségét. Rámutat arra is, hogy a szerző nem mindig fordít kellő gondot a társadalmi-gazdasági fejlődés tárgyalására s egyes részleteimálapításai is vitathatók. Mégis élnék érdeklődésre tarthat számot az első magyarra fordított, koreai szerzőlő származó történelmi-könyv.

Puruczki Béla

RÉGI DALOK ÚJ OTTHONA

Igy szól itt a dal: „A borjádi híres utca, cimbalommal van kirakva...”

De milyen is ez a zengő, sárvideki falucska Kőleőd-Borjád utcája? Mint a mesebeli szőnyeg, mely a képzelt világába repíti az érkező utast. Előbb a táj, a természet mintázta ilyenén, aztán a szövetkezt okos munka szötte, alakította, formálta tovább, olyan úttá, amely egy „mesebeli” faluba jut bele. Ha végigmegy az ember rajta: dal születik benne. Született is itt dal, tánc, de nagyon régen mélyre temelődött ez a szívekben. Jó, zsíros a tolnai föld. A nagy-birtok házája régen. Kastély, a Sas-féle kastély ült a domb tetején, bánattal betakarva a falut. Cselédnép lakott itt. Csak a nagyon régi emlékeztet a dalokra, a táncokra, de azok is csak emlékeztet, nem daloltak...

Felszabadulás után maguk gazdái lettek. Egy-két év és szövetkeztek, megalakították a Haladás termelőcsoportot. A

Kastély lett a csoport központja. Építkeztek, ősszel szüreteltek, termésük soha nem volt tizennégy mázsánál aluli, idén 18-20 mázsa volt az átlag. Megszóvalhatott volna már az a „borjádi utca”: kedvben már nem volt hiány. Volt is egy legény: Gutai Jani, aki egyik évben az elszámolás után húzós muzsikát vett Szekszárdon. Most ennyit változott itt a vasárnap: jártak a fiatalok az utcát, s este felé a fiúk felmentek a kastélyhoz (a tiszcs-írodához), Jani kihúzza a muzsikát, s nótába fogott. Olyan városi, táncdalokba. Jöttek is a lányok, a fal mellett körül-állták a termet, s hallgatták a zenét. De az igazi borjádi dal még mindig nem született meg.

Tavaly aztán fiatal tanító-pár jött a faluba, Kuruc Antal és a felesége. Az asszony idevalósi a megyébe ő is tolnai parasztlány volt. Az első vasárnap ismerkedtek a fiatalokkal. A sétáról magukhoz hívták őket, az iskolába. Beszél-

gettek. És ahogy süllyedt, hát énekebe is kezdtek.

Kicsi ez a falu: a most született csecsemőtől a 86 éves özvegy Szabó Mihálynéig összesen 300 lakosú. Nem csoda, ha az „egész falu” hallotta a fiatalok összejevetelét a tanítóknál. Jöttek is többen hallgatni vasárnap este énekelő éneket és nézni vidámságukat. Csoportot kéne alakítani, legyen a Haladás termelőcsoportnak kultúrsoportja is. Ez volt a kívánság. A következő héten már táncoltak is. A tanítónak járt a Műsorfüzet, abból választották a „Zöld ág járást”. Nézték az öregek s tetszett nekik nagyon — fiatal-ság, legényélet... egy elmerült világot hoz fel az emlékezet. Előbb az egyik öreg mondja (Szalai István bácsi): — Szép a tánc, de tudjátok-e ezt?

És a középre ugrik, és bal-lába elé csúsztatja jobbát, s úgy guggol kicsit, aztán visz-szalap egyet oldalra, s újból ring, guggol. — Ez a ridázó. Ezt csináljátok!

Aztán egy másik. Mónus József mutat egy táncot: a cifrát. A tanító nem is győzte jegyezni, rajzolni a sok szép idevalósi lépéseket, a kopogást, a csusszantást...

— Ezt tanítsa meg nekik az elvtárs — mondja a csoport elnöke, Patai József — a borjádi táncokat!

És a táncokkal a dalok is megszólaltak. Vasárnap délután, a sétán már nem szól-talul mentek el egymás mel-lét a fiatalok: hangos volt a Sió-part, a domboldal éneklők, hogy: „A borjádi híres utca cimbalommal van kirakva...”

Eljött az őz, beneveztek az országos kultúrversenyre. Most már nem volt fiatal, aki ne lett volna tagja a tiszcs kultúrsoportjának. A verseny-re saját táncot indítottak. A „Borjádi szüreti táncokkal”. A játék a képzeltbeli prész-háznál, a mulatságnál kezdődik, s végződik a búcsúzá-táznál. Kijárat, ki felsőbb iskolás kedvesét búcsúztatja. (Mert akicsi faluból ugyan-csak sok magyar egyetemen, akadémián találhatunk már

borjádi gyereket.) Így szól ez a lassú, búcsúztató dal: „Csil-lagok, csillagok szépen ragyog-janak — Ennek a legény-nek utat mutassatok...” (Lám ez a régi dal milyen szépen és természetesen magába tud-ja ölelni az új élet mondanivalóját!)

Mire leest a hó, indulhat-tott is a csoport Kisvármá-sra, a körzeti bemutatóra. Kélszék-vitte őket. De csak a fiá-talokat. Mert nyomukban öt szekér poroszkált, megrakva a falu apraja-nagyjával: csak nem hagyják magára a csoportot, ők is ott akarnak lenni, ahol a győzelem terem. Mert nagy sikerük volt, továbbju-tottak. A járási verseny Győ-n-kön volt. Ide már nyolc bor-jádi szekér követte a kultúr-csoportot. Aztán a megyei döntő Szekszárdon... Az edényárai kinyitották a láda-fiát, elvették az örökös, régi himzűket, költöket, vállken-dőket. Borjádi népviseletben lépett fel a táncosok. A legjobbak közt végeztek.

A kultúrsoport pedig to-vább fejlődött. (Akárcsak a

Haladás termelőcsoport.) A tiszcs kinyitotta a kastély egyik szalmát: legyen ez a csoport kultúrterme, otthona. A tanító-né meg megalakította a kézi-munkakört. Kevés a régi váll-kendő, meg a kötő, sok az új jelentkező. Vincze Mancsi, Mónus Mariska, Paszarini Klári... a fiatal borjádi lá-nyok kezenyomán kivirultak a vásznon, a sifonon a régi rózsák, himzett virágok. Függönyöket is hímezték, varrtak, díszül a kultúrteremnek. Ha ünnep jön, Mónus Mariska (mert ő ennek a felelőse) fel-teszi a falra, ablakra a virá-gos kendőket, függönyöket: lássák, milyen szép, igazi ot-ton lett a régi kastélyból.

Igy szól itt a dal: „A bor-jádi híres utca cimbalommal van kirakva...” S meg is szólalt most már ez az utca: a borjádi fiatalok, a Haladás tiszcs disztáinak vidám, szép ételéről zeng a Sió partja, a domboldal árnyas erdei. A régi dalok, táncok új otthonra leltek a termelőcsoportban.

K. Gy.